

'De stilte voelde als heel bijzonder'

Leiden beleefde 'een waardige dodenherdenking'. Waarnemend burgemeester Peter van der Velden toont zich na afloop zaterdagavond trots op zijn stad. „Ik vond het indrukwekkend, ingetogen en het allermooiste was de stilte. De stilte tijdens de wandeltocht van de Pieterskerk naar hier, de Lammermarkt, en de twee minuten voelden als heel bijzonder.”

Marieta Kroft
m.kroft@mediahuis.nl

Leiden ■ Als gevolg van opgelopen spanningen in de samenleving door de oorlog in Gaza, hield menig burgemeester rekening met een verstoring van de dodenherdenking. Zo ook die van Leiden, al wil Van der Velden er niet veel over kwijt. Opgelucht is hij altijd, als dergelijke grote bijeenkomsten goed zijn verlopen, zegt hij. „Dit jaar was iets anders dan andere jaren. Des te indrukwekkender was de herdenking vanavond, maar ook vanmiddag bij de Haagsche Schouw.”

Bij de aanvang van de herdenking zaterdagavond in de volle Pieterskerk spreekt voorzitter Rens Heruer van de Stichting Dodenherdenking Leiden zijn waardering uit voor ieders komst. „U bent erbij, ondanks de gevoelens in de samenleving die deze herdenking op de proef stellen.” Tegelijkertijd roept hij in bedekte termen een ieder op het samenzijn ook waardig te houden. „Morgen vieren we de vrijheid, laten we vandaag de vrede koesteren.”

In zijn rede vanaf de kansel in de

vertelt het verhaal van Tania die twee jaar geleden met haar kinderen Dasha en Yehor uit Oekraïne vluchtte voor het oorlogsgeweld en onderdak en bescherming vond in Villa Rameau in Leiden. Haar man bleef achter om te vechten aan het front. „Het liefst willen ze terug, toch blijven ze positief vanwege de barmhartigheid en gemeenschapszin hier in Leiden.”

Ontroering

Die gemeenschapszin ondervond Van der Velden ook toen hij in september aantrad in Leiden, zegt

Pieterskerk, haalt burgemeester Van der Velden de oorlog in Oekraïne aan, die nu al twee jaar duurt. „Maar ook zien we sinds 7 oktober beelden uit Israël en Gaza die door merg en been gaan. Cynisch gezegd: onze geschiedenis toont aan dat de mensheid nooit iets leert van de geschiedenis. Om de zoveel tijd breekt er weer ergens een nieuwe oorlog uit, waarvan we na afloop zeggen: 'dit nooit meer'.”

Wijzer worden

De Leidse burgervader begrijpt dus dat er mensen zijn die zich afvragen of herdenken nog wel zin heeft. „Ondubbelzinnig ja, is mijn antwoord. Het is belangrijk om te herdenken en de verhalen over oorlogen en vervolgingen te vertellen. Als mensheid leren we er misschien niet van, maar als persoon wel. Als persoon kun je er wijzer van worden.”

Van der Velden vertelt vervolgens over zijn oom Piet van Lammeren die vocht tegen de Duitsers en daarvoor in 1944 werd vastgezet in het Oranjehotel in Scheveningen. Hij en al die andere verzetsstrijders zaten opgesloten onder gruwelijke omstandigheden. De burgemeester vertelt ook het verhaal van het Leidse kostersechtbaar Willem en

hij. Zoals onlangs nog. Hij ging 'enigszins met zwaar gemoed' naar een informatieavond over de uitbreiding het asielzoekerscentrum in De Mors. „Ik weet hoeveel weerstand er in het land regelmatig is rondom opvanglocaties. Wat ik die avond meemaakte, ontroerde me. Leidenaren gaven aan dat ze er voor de vluchtelingen zouden zijn.”

Hij besluit zijn rede met het gemeenschappelijke in al die verschillende verhalen die hij zojuist vertelde. „Allen tonen betrokkenheid richting de medemens. Allen

“
Hun verhalen vertelde ik zodat ze ons allemaal kunnen inspireren

Peter van der Velden

Elisabeth Rameau-Flippo die tussen 1916 en 1946 met hun zoons in de Pieterskerk woonde. Het echtpaar verborg niet alleen het grootzegel en de pedelstaf van de Universiteit Leiden in de grafkelders onder de vloer van de kerk, maar ook wapens van de Binnenlandse Strijdkrachten. Voor honderden onderduikers bood de kerk een schuilplek. Als erbetoon aan de kosterfamilie kreeg hun woning vijftien jaar geleden de naam Villa Rameau.

De burgemeester maakt vervolgens een stap naar het heden. Hij

waren niet onverschillig. Hun verhalen vertelde ik, zodat ze ons allemaal kunnen inspireren.”

Na het uit volle borst meezingen van twee coupletten van het Wilhelmus, volgt er een kilometerlange stille tocht naar het Bevrijdingsmonument op de Lammermarkt. Er zijn overal boa's en politieagenten die de boel bewaken en kruispunten afzetten. Regen dwarrelt zachtjes op alle hoofden neer.

Na het trompetgeschal vanaf de in de kleuren van de Nederlandse vlag gewikkelde molen De Valk, wordt het om 20.00 uur stil. In de

“
Morgen vieren we de vrijheid, laten we vandaag de vrede koesteren

Rens Heruer

verte rijdt een auto, een maaltijdbezorger rijdt op zijn brommer. Een vogel zingt zijn lied. Maar verder is het stil, twee minuten lang.

Wat volgt is de traditionele krans- en bloemlegging en tot slot het defilé waarin burgemeester Peter van der Velden en voorzitter Rens Heruer het voortouw nemen. Met tussen hen in mevrouw Regeer, de moeder van Bas Regeer, de eigenaar van koffiehuis De Valk. Een lange, lange stoet beweegt zich langs het met kransen versierde monument.

De stille tocht met onder andere burgemeester Peter van der Velden voorop.

Bron: Leidsch Dagblad, 6 mei 2024